VK/62189/00.02.03/2022

Mari Näätsaari

8.9.2022

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle

Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtionavustuslain ja valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta

Valtiokonttori pitää hallituksen esitystä tärkeänä valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden, läpinäkyvyyden ja yhtenäisyyden kehittämisen näkökulmasta. Valtiokonttori toimisi hallituksen esityksen mukaan jatkossa valtionavustustoiminnan tietovarannon ja siihen liittyvien palvelujen hallinnoijana ja ylläpitäjänä sekä analysointi- ja raportointipalvelujen tuottajana. Valtiokonttori vastaisi myös digitalisoituun valtionavustusprosessiin liittyvästä palvelutuotannosta. Valtiokonttorin uusia lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset lisättäisiin valtiokonttorista annettuun lakiin. Valtiovarainministeriö johtaisi valtionavustustoiminnan strategista, hallinnollista ja lainsäädännöllistä kehittämistä.

Valtiolla on aloitettu valtionavustustoiminnan kehittämiseen ja digitalisointiin tähtäävät toimet jo vuonna 2016. Valtiovarainministeriössä on vuodesta 2019 lähtien ollut käynnissä valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke. Valtiokonttori on vuodesta 2021 asti toiminut ministeriön kumppanina hankkeessa vastaten erityisesti tietojärjestelmäkehityksestä sekä käyttöönottojen organisoinnista. Hanke on parhaillaan toimeenpanovaiheessa, jossa valtionapuviranomaiset ottavat asteittain uusia digitaalisia palveluja käyttöön.

Valtiokonttorin tehtävänä olisi lakiehdotuksen mukaan toimia palvelutuotannosta ja tietovarannosta vastaavana viranomaisena ja sen myötä edistää valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä sekä yhdenmukaistaa toimintatapoja. Valtiovarainministeriön tehtävänä on valtionavustustoiminnan strateginen ohjaus, minkä onnistunut toteuttaminen on ensiarvoisen tärkeää valtionavustustoiminnan vaikuttavuuden parantamiseksi. Valtiokonttori pitää tehtävänjakoa tarkoituksenmukaisena. Valtionapuviranomaisten kannalta on tärkeää, että työnjako ja toimivalta on selkeä sekä lainsäädännössä että käytännön tasolla. Näin varmistetaan valtiovarainministeriön, Valtiokonttorin ja valtionapuviranomaisten toimiva yhteistyö.

Valtiokonttori on osallistunut lakiehdotusten valmisteluun ja pitää uutta rooliaan luontevana. Valtiokonttorilla on runsaasti kokemusta vastaavien palvelujen kehittämisestä sekä avoimen ja läpinäkyvän tiedon hyödyntämisen edistämisestä.